

Læseforeningen

Læsegrupper for sårbare ældre

EGV-konference, Christiansborg
10. oktober 2012

Læseforeningen er..

- En frivillig forening (2010)
- Arbejder for at udbrede glæden ved fælles læsning – en læserevolution!
- Opretter og leder læsegrupper efter engelsk model – uddanner læsegruppeledere
- Samarbejder med The Reader Organisation i England

...en læse-revolution...

- At bringe nye læsere ind i det læsende fællesskab
 - ...fordi vi har brug for litteraturen!
- At ændre den måde vi læser på
 - ...fordi vi har brug for at dele vores læseoplevelser!

Læseform: rammerne og rollerne

- ✓ Et ikke-privat rum
- ✓ Bord & stole
- ✓ Kaffe & kage
- ✓ En læsegruppeleder
- ✓ En tekst
- ✓ Læsegruppedeltagere

Læsemåde: et personligt engagement

En særlig form for læserengagement kendetegnet ved:

- Fokus på teksten: hvad sker der på det konkrete plan (ord, billeder...)
- Fokus på egne reaktioner/ responser/ oplevelser (stemninger/følelser/atmosfære) og derfra:
- Hvad minder det dig om?
- Hvad får det dig til at tænke på?
- Æstetisk + autobiografisk læsning

”Get into reading”

- At komme ind i læsningen
- Læsningen ikke et springbræt ud af litteraturen, men ind i den
- Alligevel en personlig læseform, hvor vi kvalificerer den litterære oplevelse gennem det personlige engagement i læsningen

Læsegrupper for sårbare ældre:

- Socialt isolerede ældre
- Minoritetsetniske ældre
- Ældre med depression
- Ældre med demens

Fælles læsning som mental teknologi

- Hvad kan og gør læsning?
- Adgang til egne følelser og tanker
- Adgang til andres følelser og tanker

At læse med ældre med depression:

- Lokalcenter Abildgården, Århus N
- Hver tirsdag kl. 10.00-11.30
- Annoncering
- 4-5 kvinder 58+ (3 som kom hver gang, og som stadig læser sammen)

B.S. Ingemann: "Bekendelser"

*Tit er jeg glad og vil dog gerne græde;
thi intet hjerte deler helt min glæde.*

*Tit er jeg sorrigfuld og må dog le,
at ingen skal den bange tåre se.*

2

Tit er jeg varm og isner i min varme;
thi verden favner mig med frosne arme,
tit er jeg kold og sveder dog derved;
thi mangen dont er uden kærlighed.

3

Tit elsker jeg og vil dog gerne sukke;
thi hjertet må sig tavst og strengt tillukke.
Tit harmes jeg, og dog jeg smile må;
thi det er dårer, som jeg harmes på.

4

Tit taler jeg og vil dog gerne tie,
hvor ordet ej må tanken oppebie.
Tit er jeg stum og ønsker tordenrøst
for at udtømme det beklemt bryst.

5

O! Du som ene dele kan min glæde,
du, ved hvis barm jeg turde frit udgræde,
O! Pige, hvis du kendte, elsked mig,
jeg kunne være, som jeg er - hos dig.

B.S. Ingemann: Bekendelser, 1812
(moderniseret retskrivning)

Læser-respons på “Bekendelser”

”Jeg går så tit omkring i verden og føler mig lidt udenfor, i min egen dimension, fordi jeg ikke arbejder mere, og ikke har travlt som alle andre folk. Og de ting som jeg gerne vil snakke om og tænker på, dem taler jeg ikke med folk om, men dem taler vi om her - livet og døden. I læsegruppen bliver min indre virkelighed en fælles virkelighed, her føler jeg mig ikke alene.”

Case-interview om den første læsning

”Så skulle man koncentrere sig både om forfatterens univers og hele den film, der begynder at køre i en selv, og skille de to ting ad, og så indimellem begynder nogle andre at sige noget, og de har deres universer, og du sagde også noget. Men det var jo fantastisk, fordi jeg tænkte, eller det der med at få lov til at gå ind i en forfatters univers, det er jo egentlig at bryde ens egen cirkel, eller ens egen ensomhed. Så får man lov til at gå ind i og kigge ind i et andet menneske, altså gennem et produkt. Altså den forfatter har jo også siddet i sin ensomhed og skabt noget, og så går man ind og læser det. Og så alle de andre i læsegruppen, de har jo også deres universer, det er jo ikke den samme film, men noget er fælles, det synes jeg er fantastisk.”

2

”...det her, det er jo fantastisk, fordi det er jo egentligt ret enkelt, jeg kommer her, vi kender ikke hinanden i første omgang, og du har som læsegruppeleder taget en beslutning om at nu skal vi læse den novelle og det digt, og du har taget kopier, vi får det udleveret, og så går vi bare i gang. Og det synes jeg er en fantastisk kvalitet, at der er sådant et forum, hvor man kan sætte sig ned og fordybe sig og man er sammen om noget, man er jo ikke bare sammen for at snakke om sig selv, men samtidig så sker der en masse i en selv og noget af det kan man jo også godt dele, hvis man selv skønner, at det kan være relevant, så på en måde lærer man jo også lidt hinanden at kende men det er jo alligevel med fokus på en tekst.”

Læser-respons på “Bekendelser”

1: ”Det er et digt om lyset og skyggen. Sådan et dybt udtryk for, at forfatteren måske ikke har kunnet kommunikere rigtig godt med sin far”.

2: ”Men det hælder til den lyse side – sådan ser jeg det!”

3: ”*Men når mit vanvid er omme / når mine drømme om storhed er omme / da vil jeg komme / da vil jeg komme / da er jeg lille og lykkelig nok – Fantastisk!*” (citerer uopfordret fra Tom Kristensens digt: Græs)

Hvad giver det at læse i en læsegruppe?

”Jamen det ligger jo i teksterne hvad man kan få ud.. ud af situationen.. og jeg synes det er som at se et eller andet blive puttet i jorden og så blomstre op og blive til gavn for gartneren eller hvem det nu er.. der har sået det her. Man får et eller andet tilbage igen”.

Om at være læsegruppe-deltager:

”Når man så spekulerer på ’hvad var det nu vi skulle i dag’, - ’nåå, det var at vi skulle i læsegruppen’. Og ja, ’det skal vi da i hvert fald’.. det er da helt sikkert. Det er sådan en selvfølgelig ting.. at man skal lige rundt den vej”.

Hvilket forhold får man til
de andre i gruppen?

”Nu her er vi jo næsten i familie med hinanden (griner).. nej, det er vi så ikke men.. altså vi er jo meget tættere på hinanden vil jeg synes..[...] vi er kommet tættere på hinanden. Og ja, det gør jo det, at man nogle gange hilser pænt og nogle gange får man et knus [...]”.

Om ensomhed

”du skal forstå at, selvom jeg kommer og smiler og mener det, så kan det godt være, at jeg har nogle andre ting på et andet plan, altså men det er jo også den ensomhed, det er, at folk ikke helt kan forstå...”

Når man står udenfor fællesskabet

”...altså efter min anden førtidspension har jeg virkelig følt jeg blev usynlig, følt at andre mennesker ikke stiller mig nogle spørgsmål, eller ikke vil ha mig til noget, eller det er ligesom man kommer ud på et sidespor”

Hvad er det egentlig du laver i den læsegruppe?

“I den her læsegruppe der læser vi sammen, for når man deler sin glæde ved at læse med andre, så bliver glæden større”

“Det er det eneste sted jeg kan komme, for her bliver ikke forventet noget af mig, og jeg skal ikke præstere noget, her kan jeg bare komme og være mig selv”

www.Laeseeforeningen.dk